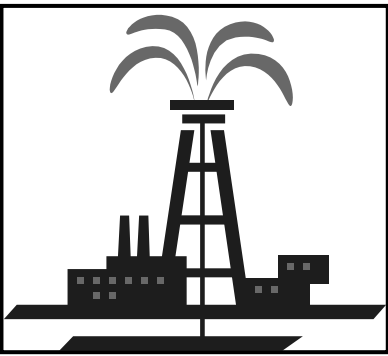

فصل ہفتم:

نفت و گاز

مقدمه

در سال ۱۲۸۷ برای اولین بار در ایران استخراج نفت و گاز در مسجد سلیمان صورت گرفت. سپس در اسفند ۱۳۲۹، صنعت نفت ایران، ملی شد. در اولین سالنامه آماری کشور، آمارهای مربوط به سال ۱۳۳۴ درج شده است. پس از تاسیس شرکت ملی گاز ایران در اسفند ۱۳۴۴ و شرکت ملی گاز مایع ایران در سال ۱۳۶۶، این دو شرکت نیز به ترتیب آمارهایی در زمینه گاز طبیعی و مایع جمع‌آوری نمودند. در سال ۱۳۴۲ با احداث اولین کارخانه کود شیمیایی، صنایع پتروشیمی تولد یافت و پس از آن در سال ۱۳۴۳ "شرکت ملی صنایع پتروشیمی" شروع به فعالیت کرد.

در این فصل از آمار و اطلاعات شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی استان و شرکت ملی گاز منطقه سمنان استفاده شده است. لازم به ذکر است منع شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی استان از سوی وزارت نفت در زمینه ارائه آمار، منجر به عدم وجود برخی آمارهای حوزه نفتی در این سال گردید که موضوع در سطح ملی در حال بررسی می باشد.

تعاریف و مفاهیم

نفت سفید : برشی از نفت خام و متشکل از سه نوع هیدروکربور پارافینی، نفتینی و آرماتیکی می باشد. این فرآورده‌ها به عنوان سوخت گرمایش و سوخت مراکز حرارتی به کار می‌رود و یکی از مواد اصلی تشکیل دهنده سوخت جت است.

نفت گاز : نفت گاز فرآورده‌ای است که بعد از برش نفت سفید به دست می‌آید و به عنوان سوخت ماشین‌آلات کشاورزی و صنعتی و سوخت تعدادی از وسایل نقلیه عمومی و تأسیسات حرارتی به کار می‌رود.

نفت کوره : نفت کوره از بازمانده تقطیر نفت خام در برج‌های تقطیر پالایشگاه به دست می‌آید. این فرآورده به سبب دارا بودن هیدروکربورهای سنگین، به آسانی نمی‌سوزد و یکی از سوخت‌های عمده کشتی‌ها و واحدهای بزرگ صنعتی از جمله نیروگاه‌های برق به شمار می‌رود.

بنزین موتور: بنزین موتور آمیزه‌ای است از هیدروکربورهای به طور عمده حلقوی و ایزومره با نسبت‌های متفاوت که برای افزایش درجه آرام‌سوزی آن، برخی از ترکیبات آلی به آن اضافه می‌شود.

گاز غنی (طبیعی) : گاز تولیدی از منابع نفتی و گازی را گاز طبیعی یا غنی می گویند که به صورت " کلاهدک"، " همراه با نفت " (مانند گاز منطقه آغاچاری) و " مستقل " (نظیر ذخایر گاز سرخس و سرخون) قابل دسترسی می باشد.

گاز مایع : گاز مایع مخلوطی است از پروپان و بوتان نرمال که در اثر شرایط محیط و مصرف، نسبت حجمی این دو ماده در مخلوط تغییر می یابد و تحت فشاری حدود ۱۱۰-۱۰۰ پوند براینچ مربع به صورت مایع در می آید.

مشترک گاز : عبارت از شخص حقیقی یا حقوقی است که طبق روش پذیرش متقاضیان گاز ، پس از تحویل مدارک مورد نظر و پرداخت حقوق و هزینه های متعلقه ، مشخصات او در دفتر پذیرش اشتراک ثبت شده و شماره اشتراک به وی اختصاص یافته باشد.

مصرف کننده گاز : به مشترکانی اطلاق می شود که جریان گاز آن ها پس از طی مراحل اشتراک پذیری ، راه اندازی شده باشد.

انشعاب گاز : به خطوطی که برای ارسال گاز از خطوط انتقال، خطوط تغذیه و شبکه تا ایستگاه اختصاصی مشترک نصب می شود ، انشعاب گاز اطلاق می گردد.

گزیده اطلاعات

در سال ۱۳۹۷ مقدار ۳۱۲۷۳۲ مترمکعب بنزین و ۹۱۶۰ مترمکعب نفت سفید و ۶۰۷۷۴۲ مترمکعب نفت گاز مصرف شده است که نسبت به سال قبل به ترتیب ۰/۹۳ درصد کاهش و ۳۴/۵ درصد کاهش و ۳/۷۷ درصد افزایش را نشان می دهد.

در سال مورد نظر میزان مصرف گاز طبیعی ۲۰۹۴ میلیون متر مکعب بوده که نسبت به سال قبل ۶/۶۷ درصد افزایش داشته است.

سالنامه آماری استان سمنان - ۱۳۹۷

۷- نفت و گاز

۷-۱- مصرف انواع فرآورده های نفتی استان سمنان (مترمکعب)

نفت سفید (متر مکعب)	بنزین (مترمکعب)	سوخته های هواپیما (متر مکعب)	گاز مایع (تن) (۱)	جمع (متر مکعب)	سال و شهرستان
83629	195319	54	18659	۹۸۴۳۶۷	۱۳۸۰
50285	292500	116	16033	۱۱۲۴۹۵۹	۱۳۸۵
34751	236401	62	15515	۱۰۸۱۵۵۳	۱۳۹۰
20587	22872	40	13851	۷۲۳۰۳۷	۱۳۹۳
19636	282704	56	16873	۹۲۲۴۴۴	۱۳۹۴
18398	296665	123	19778	۹۱۵۶۳۶	۱۳۹۵
13986	315675	77	19119	۹۲۰۸۴۸	۱۳۹۶
۹۱۶۰	۳۱۲۷۳۲	۰	۱۹۵۷۱	934586	۱۳۹۷
...	...	۰	...	0	آرادان
۳۶۵۰	۵۷۱۹۸	۰	۲۶۷۲	155643	دامغان
...	...	۰	...	0	سرخه
۱۸۱۵	۹۹۴۴۱	۰	۳۹۸۷	325370	سمنان
۳۱۴۰	۱۰۱۵۴۲	۰	۱۰۹۷۰	287541	شاهرود
۵۵۵	۵۴۵۵۱	۰	۱۹۴۲	166032	گرمسار
...	...	۰	...	0	مهدیشهر
...	...	۰	...	0	میامی

سالنامه آماری استان سمنان - ۱۳۹۷

۷- نفت و گاز

۷-۱- مصرف انواع فرآورده های نفتی استان سمنان (دنباله) (متر مکعب)

سال و شهرستان	نفت گاز (متر مکعب)	نفت کوره (متر مکعب)	روغنهای موتور و صنعتی (۲) (متر مکعب)	قیر (تن)	سایر فرآورده ها (لیتر)
۱۳۸۰	472701	232664	...	...	...
۱۳۸۵	549240	232818	...	...	...
۱۳۹۰	719560	90779	...	...	...
۱۳۹۳	611854	67684	...	...	...
۱۳۹۴	576994	43054	...	...	...
۱۳۹۵	590220	10230	...	...	112841
۱۳۹۶	585634	5476	0	0	2944
۱۳۹۷	۶۰۷۷۴۲	۴۹۵۲	♦	♦	♦
آرادان	...	...	♦	♦	♦
دامغان	۹۴۷۹۵	...	♦	♦	♦
سرخه	...	...	♦	♦	♦
سمنان	۲۲۳۶۱۴	۵۰۰	♦	♦	♦
شاهرود	۱۷۸۴۶۸	۴۳۹۱	♦	♦	♦
گرمسار	۱۱۰۸۶۵	۶۱	♦	♦	♦
مهدیشهر	...	...	♦	♦	♦
میامی	...	...	♦	♦	♦

۱) برای تبدیل واحد گاز مایع از تن به متر مکعب می بایست تن را در ۰/۵۶ ضرب نموده (ضریب حجمی متوسط گاز مایع) تا واحد آن به مترمکعب تبدیل گردد.

۲) جمع، ارقام تمامی ستون ها به استثنای ستون های مربوط به "گاز مایع"، "قیر" و "سایر فرآورده ها" می باشد.

۳) نوع فرآورده ها و واحد آنها درج شود.

مأخذ: شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی استان سمنان (منطقه شاهرود).

۷-۲- تعداد مخازن و جایگاه های فروش مواد سوختی

تعداد جایگاه		مخازن مواد سوختی		سال و شهرستان	
خصوصی	دولتی	جمع	ظرفیت (متر مکعب)		تعداد
17	3	20	82170	41	۱۳۸۰
31	3	34	104537	39	۱۳۸۵
44	3	47	108905	37	۱۳۹۰
42	4	46	8515	109	۱۳۹۳
48	4	52	7795	187	۱۳۹۴
59	3	62	8063	230	۱۳۹۵
۶۰	۱	۶۱	9013	234	۱۳۹۶
۱۲۸	۱	۱۲۹	...	۲۱۰	۱۳۹۷
۴	۰	۴	...	۱۲	آرادان
۱۵	۰	۱۵	...	۷	دامغان
۶	۰	۶	...	۰	سرخه
۱۱	۱	۱۲	...	۱۲	سمنان
۶۱	۰	۶۱	...	۱۰۶	شاهرود
۱۲	۰	۱۲	...	۳۶	گرمسار
۶	۰	۶	...	۰	مهدیشهر
۱۳	۰	۱۳	...	۳۷	میامی

۷-۲- تعداد مخازن و جایگاه های فروش مواد سوختی (دنباله)

جایگاه های سوختگیری گاز فشرده طبیعی (CNG)	تعداد شعب فروش نفت	تعداد پمپ				سال و شهرستان
		نفت سفید	نفت گاز	بنزین معمولی	بنزین سوپر	
0	337	22	140	117	...	۱۳۸۰
0	356	43	131	176	...	۱۳۸۵
0	132	0	217	331	...	۱۳۹۰
39	107	43	209	383	...	۱۳۹۳
41	104	45	211	422	...	۱۳۹۴
41	93	46	263	430	30	۱۳۹۵
41	73	22	257	424	24	۱۳۹۶
۴۲	۱۷۷	...	...	...	...	۱۳۹۷
۳	۱	...	...	...	...	آرادان
۸	۱۵	...	...	...	...	دامغان
۲	۳	...	...	...	...	سرخه
۷	۲	...	...	...	...	سمنان
۱۱	۳۷	...	...	...	...	شاهرود
۷	۳	...	...	...	...	گرمسار
۳	۶	...	...	...	...	مهدیشهر
۱	۱۰	...	...	...	...	میامی

ماخذ : شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی استان سمنان(منطقه شاهرود).

سالنامه آماری استان سمنان - ۱۳۹۷

۷- نفت و گاز

۷-۳- تعداد شهرها و روستاهای گازرسانی شده و تعداد انواع انشعاب ، تعداد مصرف کننده و مقدار مصرف گاز طبیعی

تعداد انشعاب			تعداد روستاهای گازرسانی شده	تعداد شهرهای گازرسانی شده	سال و شهرستان
صنعتی	خانگی ، تجاری	جمع			
...	...	53446	4	10	۱۳۸۰
...	...	76963	63	13	۱۳۸۵
...	...	115344	131	17	۱۳۹۰
...	...	129365	178	19	۱۳۹۳
...	...	131796	190	19	۱۳۹۴
...	...	136413	222	20	۱۳۹۵
...	...	138512	238	20	۱۳۹۶
...	...	۱۴۲۳۰۹	۲۴۸	۲۰	۱۳۹۷
...	...	7683	۱۸	۲	آرادان
...	...	23343	۸۱	۴	دامغان
...	...	4959	۷	۱	سرخه
...	...	23433	۱۰	۱	سمنان
...	...	43483	۵۲	۶	شاهرود
...	...	17215	۳۹	۲	گرمسار
...	...	10229	۲	۳	مهدیشهر
...	...	11964	۳۹	۱	میامی

سالنامه آماری استان سمنان - ۱۳۹۷

۷- نفت و گاز

۷-۳- تعداد شهرها و روستاهای گازرسانی شده و تعداد انواع انشعاب، تعداد مصرف کننده و مقدار مصرف گاز طبیعی (دنباله)

مصرف گاز طبیعی (میلیون متر مکعب)	تعداد مصرف کننده				سال و شهرستان
	صنعتی	تجاری	خانگی	جمع	
363	80	3363	73247	76690	۱۳۸۰
503	491	6840	116805	124136	۱۳۸۵
1294	1561	13668	185033	200262	۱۳۹۰
2093	2039	18329	228746	249114	۱۳۹۳
2016	2132	19272	236941	258345	۱۳۹۴
2084	2026	20475	245274	267775	۱۳۹۵
1963	2848	18314	253883	275045	۱۳۹۶
2094	3066	۱۹۳۷۲	۲۶۱۲۴۵	(۱)۲۸۳۶۸۳	۱۳۹۷
70	۱۵۴	۴۴۲	۵۹۱۴	۶۵۱۰	آرادان
132	۲۲۳	۲۹۹۷	۳۹۴۵۷	۴۲۶۷۷	دامغان
۲۲۴	۱۱۰	۳۵۸	۵۹۰۱	۶۳۶۹	سرخه
607	۷۲۰	۵۰۲۷	۶۳۵۱۹	۶۹۲۶۶	سمنان
721	۳۹۶	۶۳۲۷	۸۴۲۶۳	۹۰۹۸۶	شاهرود
235	۱۳۰۰	۲۵۳۲	۲۹۹۵۴	۳۳۷۸۶	گرمسار
65	۱۴۲	۱۰۵۹	۱۸۸۷۶	۲۰۰۷۷	مهدیشهر
40	۲۱	۶۳۰	۱۳۳۶۱	۱۴۰۱۲	میامی

۱/ اختلاف سرجمع با اجزا به علت وجود سایر مصرف کنندگان (بخش آموزشی، نیروگاه، مذهبی، عمومی و حمل و نقل) می باشد.
 مأخذ: شرکت ملی گاز استان سمنان.